

FÖRSVARSMAKTEN

Reglemente Skjututbildning

2021

Reglemente Skjututbildning

R SKJUTB 2021

© Försvarsmakten har upphovsrätt till detta verk.
Bilder på omslaget: Anna-Karin Wetzig, FM HRC GP
Grafisk bearbetning: Kenneth Felldén, MSS
Produktionsid: 200427032
Produktionsformat: Word, A5
Publikationsområde: Armé
Förrådsbeteckning: M7739-353150
Tryck:

REGLEMENTE

VIDAR-handling: FM2020-6190:18

Beslut om fastställande av Reglemente Skjututbildning 2021

Reglemente Skjututbildning (R SKJUTB 2021) fastställs att gälla från och med 2021-04-01.

Publikationens registrerade M-nr är: M7739-353150.

Följande upphävs 2021-04-01:

M7739-353028 Skjutreglemente för FM Grunder, gällande från och med 2010-12-04.

Publikationen tillgängliggörs genom publicering på intranätet Emilia. Publikationen distribueras och lagerhålls av FMCL/FBF.

Detta beslut är fattat av generalmajor Karl L E Engelbrektson. Samråd har skett med marinchefen konteramiral Eva Skoog Haslum, flygvapenchefen generalmajor Carl-Johan Edström och rikshemvärnschefen generalmajor Stefan Sandborg. I den slutliga handläggningen har överste Rickard Johansson och regementsförvaltare Kenneth Felldén deltagit, den senare som föredragande.

Karl L E Engelbrektson
Arméchef

Rickard Johansson
C MSS

Ändringar

Version	Ändring nr	Gäller från	Vidarhandling	Anmärkning
1	0	2021-04-01	FM2020-6190:18	

Mom avser nummer i den rättade versionen.

Ändringar i texten framgår av ändringsmarkör. I de fall rad/stycke har utgått markeras det med en blankrad och ändringsmarkör.

KOM IHÅG!

Om du läser denna publikation i pappersform – *kontrollera att du har den senaste utgåvan*. Fastställd och gällande utgåva finns alltid publicerad på Försvarmaktens intranät.

Avvikelseberättelser, förslag och behov att förtydliga, ändringar etc. sammanställs publikationsområdesvis och sänds till mss-publikationer@mil.se. Inkommande avvikelser följs upp och återkopplas till berörda.

Förord

Detta reglemente innehåller förhållningssätt och bindande bestämmelser för skjututbildning med direktriktade vapensystem. Reglementet omfattar verksamhet som bedrivs i Försvarmakten och vid frivilliga försvarsorganisationer när dessa bedriver militär skjututbildning och använder sig av Försvarmaktens vapen och utrustning.

Reglementet riktar sig i första hand till chefer som planerar utbildningen och arbetsleder instruktörerna. Det riktar sig också till Försvarmaktens systemföreträdare för vapen och stridsfordon vid utarbetandet av respektive *Reglemente Skjutning* och *Handbok Skjututbildning*.

0001

Bindande bestämmelser i detta reglemente återges i ruta med röd bård och anges med kapitel och löpnummer.

Reglementet redogör för att målet med skjututbildningen är att vi kan verka effektivt med våra eldenheter, inte bara med enskilda vapen. Syftet är att öka förmågan till samordnad eldgivning vid genomförande av strid. Samträning av eldenhet (eldexercis) är mer av en formell utbildning och ska ses som ett steg på vägen mot den tillämpade stridsutbildningen med skarp ammunition (SUSA).

I reglementet definieras de kategoriindelningar för vapen och befattningar och de utbildningsnivåer som ska användas. Dessutom definieras vad som utgör erforderlig kompetens och vem som sedan fastställer att personalen har denna erforderliga kompetens. Det införs en anpassad skjutteknik för att möta stridens krav på effekt och lösande av uppgiften som använder tre steg: Siktbild – Avfyrning – Rekyllkontroll (SAR).

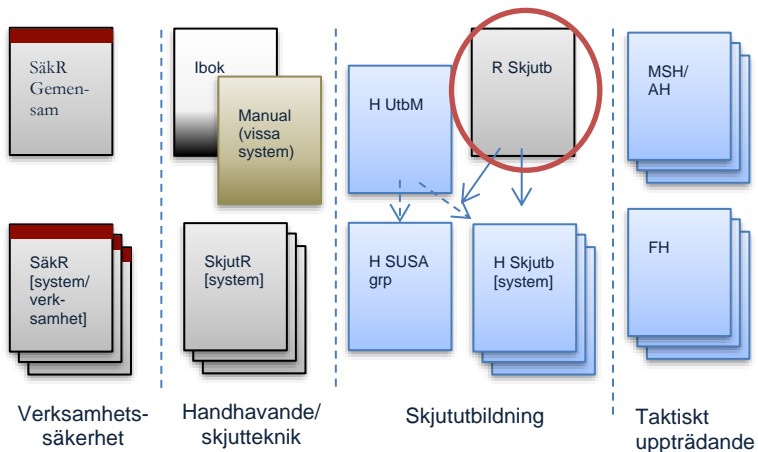
Reglementet ger en övergripande beskrivning av hur eldgivning genomförs, grunderna för skjutlära och vilka utbildningshjälpmedel som

REGLEMENTE

finns tillgängliga. Dessa fördjupas sedan anpassat till respektive vapensystem och eldenhet i systemens respektive publikationer. *Reglemente Skjututbildning* gäller i alla konfliktnivåer. Innehållet i denna publikation omfattas inte av sekretess.

Läsanvisning

Denna bok (inringad) ingår i ett system tillsammans med andra böcker. Systemet beskrivs i stora drag nedan.

För varje vapensystem (automatkarbin, kulsprutor, pansarskott, stridsfordon m.m.) utarbetas publikationer som reglerar handhavande, skjutning och skjututbildning.

I *Reglemente Verksamhets-säkerhet (SäkR)* finns bestämmelser för att verksamhet ska genomföras med en tolerabel risknivå för personalen och för att minimera skador på materiel, miljö och tredje man.

I *Manual för vapen eller system (Manual (vissa system))* beskrivs konstruktion, funktion, funktionsmässigt handhavande och vård om detta inte framgår av exempelvis instruktionsbok utgiven av FMV.

I *Reglemente skjutning för vapen eller system (SkjutR [system])*, som är planerade att komma ut i ny utgåva under 2020–2022, regleras bestämmelser för hur brukaren använder systemet för att uppnå avsedd verkan.

REGLEMENTE

Vidare beskrivs vilka specifika säkerhetsbestämmelser för systemet som gäller under stridshandling. Vapenspecifik skjutlära ingår om det behövs för att verkan ska kunna uppnås.

I *Reglemente Skjututbildning* (denna bok) regleras förhållningssätt och bindande bestämmelser för skjututbildning med direktriktade vapensystem. Det redogör för målet med skjututbildning och hur den bör planeras. Reglementet innehåller även en kategoriindelning för vapen, befattningar och de utbildningsnivåer som ska användas och definierar vad som utgör erforderlig kompetens som instruktör. Reglementet riktar sig i första hand till chefer som planerar utbildning.

I *Handbok Skjututbildning (H Skjutb [system])* för respektive vapen eller system (planerade att komma ut 2021–2022) beskrivs hur utbildaren ska genomföra utbildning i att använda systemet skjuttekniskt. Handboken innehåller exempel på övningar för olika förmågenivåer och förbandsnivåer och beskriver hur utbildningshjälpmedel används. Den beskriver också de obligatoriska övningar och eventuella teoretiska och praktiska prov som krävs för att uppnå grundlagd förmåga. Handböckerna för stridsfordon och vapenstationer beskriver som lägst utbildning upp till eldenhet. Handböckerna för burna vapen beskriver som lägst utbildning upp till brukare. I *Handbok Utbildningsmetodik (H UtbM)* beskrivs generellt hur utbildning ska planeras och genomföras. Denna handbok bör användas parallellt vid planering och genomförande av utbildning.

I *Handbok Stridsutbildning skarp ammunition grupp (H SUSA grp)*, planerad att komma ut 2021) beskrivs hur enheter till fots med burna vapensystem samtränas till eldenheter och stridsenheter. Handboken är tänkt att ersätta de kapitel i *Skjutreglemente för Armén, pansarskott, eldhandvapen och kulsprutor (del 1 & 2)* 1994, som beskriver stridsövningar och stridsutbildning i grupp. Handboken är främst till för att användas vid grundläggande officers- eller specialistofficersutbildning och vid genomförande av grundutbildning.

REGLEMENTE

I *Handbok Markstrid*-serien (*MSH*) beskrivs generella stridstekniska och taktiska tillämpningar på olika nivåer. I *Handbok förband* (*FH*) för respektive typförband beskrivs stridstekniska och taktiska tillämpningar för olika system och förbandsnivåer.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	12
1.1	Målet med utbildningen	12
1.2	Riskhantering	12
1.3	Stridens grunder	13
1.4	Stridsenhet.....	14
1.5	Eldenhet.....	15
1.6	Brukare.....	17
1.6.1	<i>Grunder.....</i>	<i>17</i>
1.6.2	<i>Vapenkategori.....</i>	<i>17</i>
1.6.3	<i>Befattningskategori grundvapen</i>	<i>19</i>
1.6.4	<i>Utbildningsnivåer.....</i>	<i>20</i>
1.7	Instruktören	22
2	Eldgivning	24
2.1	Grunder	24
2.2	Skjutteknik.....	26
2.3	Observation.....	29
2.4	Målidentifiering.....	29
2.5	Avståndsbestämning.....	30
2.6	Fartbestämning.....	30
2.7	Samordning av eld.....	31
2.8	Säkerhetsbestämmelser.....	32
3	Skjututbildning	33
3.1	Grunder	33
3.2	Utbildningsmetoder	35
3.2.1	<i>Pedagogisk idé.....</i>	<i>35</i>
3.2.2	<i>Brukarutbildning.....</i>	<i>36</i>
3.2.3	<i>Eldexercis.....</i>	<i>36</i>
3.2.4	<i>Stridsutbildning med skarp ammunition.....</i>	<i>37</i>
3.3	Organisera lärandet	38
3.4	Övningsförteckningar.....	40
3.5	Skjutövningar	41
3.5.1	<i>Grunder.....</i>	<i>41</i>

REGLEMENTE

3.5.2	Träff- och tidskrav.....	41
3.5.3	Träffbilder.....	41
3.6	Säker vapenhantering.....	42
3.7	Ammunitionsinsats och verkan.....	43
3.8	Prov och dokumentation.....	44
4	Skjutlära	45
4.1	Grunder.....	45
4.2	Ballistik.....	46
4.3	Träffsannolikhet och teknisk värdering	47
5	Utbildningshjälpmedel	48
5.1	Grunder.....	48
5.2	Skjutbanor och skjutfält.....	48
5.3	Målmateriel	49
5.4	Skjuttimer.....	50
5.5	Simulatorer.....	50
5.6	Färgmarkeringssystem.....	51
5.7	Träningsanläggningar	52
6	Belöningar.....	53
7	Vidmakthållande.....	54
8	Erfarenhetshantering	55
	Begreppsförklaringar.....	56
	Bilaga 1 – Träna och tävla civilt	59
	Redaktionell information	60
	Bildförteckning	62
	Källförteckning.....	63

1 Inledning

1.1 Målet med utbildningen

Målet med stridsutbildningen i Försvarsmakten är att skapa stridsenheter. Skjututbildningen är en del av stridsutbildningen.

Målet med skjututbildningen är att utveckla skickliga skyttar, chefer och eldenheter som behärskar eldstriden och kan lösa elduppgifter. Försvarsmakten ska med tillgängliga vapensystem vinna varje duellsituation och det uppnås främst genom att nå avsedd verkan före motståndaren. Ett stridstekniskt och tekniskt skickligt, säkert och omdömesfullt utnyttjande av vapnen är av avgörande betydelse för framgång i striden.

1.2 Riskhantering

Riskhantering genomförs före, under och efter verksamhet, och utifrån en generell metod som kan variera i detaljeringsgrad och omfattning beroende på syfte.

”Ansvarig övningsledare/ chef analyserar, bedömer och hanterar risker som en del i verksamhetsplaneringen samt vid genomförandet av verksamheten. Kvaliteten på riskhanteringen är beroende av den erfarenhet av planerad verksamhet, övningsledare/ chef har.”

SäkR G 2020, kap 2 mom 39

Riskhanteringen ska innehålla en identifiering av aktuella risker och åtgärder som syftar till att reducera risken för skador och ohälsa på personal eller materiel.

TIPS!

Exempel på arbetsgång för riskhantering vid övningsplanering finns i *Säker G Bilaga 5. ”Exempel riskhantering vid övningsplanering”*.

1.3 Stridens grunder

Stridens grunder utgörs av eld och rörelse, och det är endast med eld och rörelse som ett avgörande kan nås. Eld och rörelse ska samordnas för att åstadkomma största möjliga verkan. Eld är ofta en förutsättning för rörelse, medan rörelse i sin tur kan vara en förutsättning för att kunna avge eld. Skydd är den främsta förutsättningen för att eld och rörelse ska kunna utvecklas i rätt tid och på rätt plats. Rörelsen i sig kan också utgöra ett skydd.

”För att nå bestämda syften med striden används främst vid lägre förband metoder för att samordna eld och rörelse: stridsteknik. På förbandsnivåer där det finns större möjligheter att variera utnyttjandet av eld, rörelse och andra metoder för stridens förande övergår stridstekniken till att bli taktik. Gränsen mellan stridsteknik och taktik är flytande”

AR Taktik 2013

Begreppet stridsteknik används i detta reglemente för att beskriva hur metoder för eld och rörelse skapar ett sammanhang och syfte med eldgivning.

1.4 Stridsenhet

”Stridsenhet är förband bestående av eldenheter, som ges självständig stridsuppgift”

AH Begrepp 2016

Stridsenhetens eld kraftsamlas till en grupp av mål eller ett angivet avgränsat terrängavsnitt. Strävan är att de tunga vapensystemen ska fälla avgörandet i striden och stridsutbildningen bör inriktas mot att utveckla maximal effekt av dessa.

Vilken förbandsnivå som utgör stridsenhet som kan ges en självständig stridsuppgift varierar mellan typförbanden. Brigaden är i regel en stridsenhet och löser normalt stridsuppgifter inom ramen för taktisk ledningsnivå. Några exempel från brigadernas kompanier visar hur det kan skilja sig åt mellan olika typförband.

”Stridsvagnskompaniet är i regel stridsenhet och löser en stridsuppgift. Stridsvagnsplutonen är i regel eldenhet och löser samma elduppgift.”

Förbandsreglemente Stridsvagnskompani 122 2014

”Pluton är motoriserade skyttekompaniets minsta stridsenhet och löser i regel en och samma stridsuppgift. Skyttegruppen är eldenhet och löser en och samma elduppgift”

Förbandsreglemente Motoriserat Skyttekompani 360 2014

Självständiga bataljoner, kompanier och plutoner är normalt stridsenheter som löser självständiga stridsuppgifter.

1.5 Eldenhet

Gruppen eller fordonsbesättningen är eldenhet, det vill säga den avger eld mot ett och samma mål eller grupp av mål inom tilldelat eldområde. Detta gäller även om gruppen ingår i en pluton som också är en eldenhet likt stridsvagnskompaniet i citatet ovan.

”Eldenhet är förband eller enstaka pjäs vars eld normalt kraftsamlas till ett mål, en målgrupp eller ett angivet område i syfte att uppnå tillräcklig verkan.”

AH Begrepp 2016

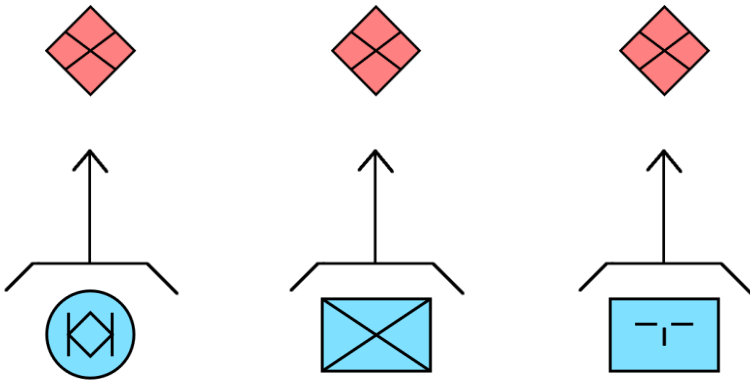

Bild 1.1. Exempel på eldenheter. Stridsfordonsbesättning, skyttegrupp och prickskyttepar.

REGLEMENTE

”Gruppens eller stridsfordonets eld kraftsamlas till ett mål, en grupp av mål eller ett angivet avgränsat område för att få tillräcklig verkan och bli överlägen motståndaren.”

Handbok Markstrid – Taktiska/Fältmässiga grunder 2016

Grupp- eller vagnchefen leder elden så att den kan ge avsedd verkan. De vapen som bedöms ge mest effekt ska grupperas och samordnas för att uppnå kraftsamling av verkan i tid och rum. Exempel på sådana vapen är automatkanon, kulsprutor, granatvapen, prickskyttevapen och minor. Gruppchefen eller vagnchefen leder gruppering och eldgivning med order och kommandon.

1.6 Brukare

1.6.1 Grunder

Brukare är användaren av ett system, t.ex. skytt. Om det krävs flera brukare för att hantera ett vapensystem, t.ex. laddare, benämns dessa tillsammans ”servis” eller ”fordonsbesättning”. I reglementet används begreppet skytt när skjututbildning och skjutregler beskrivs, även om beskrivningarna i tillämpliga delar även innefattar servis eller fordonsbesättning.

Brukarens befattning avgör vilken kompetensnivå som erfordras. Därför är brukarutbildningen för vissa vapen uppdelad i olika nivåer. C OrgE ansvarar för att fastställa målen för vapenutbildningen för en viss befattning utifrån krigsförbandets målsättningar.

0101

Brukare som är utbildade i tidigare utbildningssystem eller som saknar dokumentation, valideras genom att instruktör kontrollerar vapenhantering och kunskap om säkerhetsbestämmelser, och genomför kompetensprov. Dokumentation sker enligt bestämmelse 0302 (s. 44).

1.6.2 Vapenkategori

Benämningarna på vapenkategori sker utifrån den roll som vapnet har för en viss befattningshavare. Syftet med indelningen är att tydligare kunna anpassa behovet av utbildning utifrån förbandets och befattningens målsättningar och utifrån de lokala förutsättningar som ges. Olika befattningshavare kan ha olika förmåga med ett visst vapen utifrån krigsförbandets och befattningens målsättningar.

REGLEMENTE

Tabell 1.1. Vapen kategorier.

Benämning	Innebörd	Anmärkning
Grundvapen	Personligt eldhandvapen	All personal har ett definierat grundvapen.
Huvudvapen	Vapen som är kopplat till befattning och som är det huvudsakliga vapnet.	Grundvapnet kan vara huvudvapnet.
Andrahandsvapen	Vapen som är kopplat till befattning men som inte är definierat som grundvapen eller huvudvapen.	En befattningshavare kan ha flera andrahandsvapen.
Breddvapen	Vapen som finns på förbandet men som inte är direkt kopplat till befattningen.	Utbildning på breddvapen ges vanligen med begränsad målsättning och i mån av tid.

Exempel 1

Skyttesoldat Asp har en automatkarbin som sitt grundvapen. Automatkarbinen är också soldat Asps huvudvapen. Som andrahandsvapen har soldat Asp en granattillsats på automatkarbinen. Soldat Asp ges också utbildning på pansarskott som breddvapen.

Exempel 2

Stridsfordonsskytt Björk har en automatkarbin som sitt grundvapen. Stridsfordonsskanonen är soldat Björks huvudvapen. Som andrahandsvapen har soldat Björk vagnskulspruta. Soldat Björk ges också utbildning på gruppens signalpistol som breddvapen.

Exempel 3

Lastbilsförare Cedergren har en automatkarbin som sitt grundvapen. Automatkarbinen är också soldat Cedergrens huvudvapen. Som andrahandsvapen har soldat Cedergren en kulspruta som sitter på stativ på lastbilen. Soldat Cedergren ges också utbildning på gruppens signalpistol som breddvapen.

1.6.3 Befattningskategori grundvapen

Förmågebehovet för grundvapen skiljer sig åt mellan olika befattningar och indelningen i befattningskategorier används för att beskriva de olika behoven. Motsvarande kategoriindelning kan tillämpas för andra system än grundvapnet, medan vissa system inte kan eller behöver kategoriindela behovet av förmåga.

Indelningen ska fungera som vägledning för att fastställa de utbildningsnivåer som krävs och vilka utbildningar som ska genomföras.

Tabell 1.2. Befattningskategori grundvapen.

Benämning	Innebörd	Exempel
Befattningskategori 1	Soldat som har vapen enbart för självförsvar och som har en begränsad soldatutbildning.	Befattningar som utbildas inom GU-F och GSSU Int Denna kategori bör endast användas undantagsvis.
Befattningskategori 2*	Soldat som inte har strid med burna vapen som huvuduppgift.	Stridsfordonsbesättningar, trossoldat, signalmatros, förare Hv, m.m.

REGLEMENTE

Benämning	Innebörd	Exempel
Befattningskategori 3	Soldat som har strid med burna vapen som huvuduppgift.	Skyttesoldat alla kategorier (t.ex. mekaniserad, motoriserad, lätt, närskydd, hemvärn). Kan också vara soldat som har annan huvuduppgift, men som vid stridskontakt ska kunna lösa stridsuppgift med burna vapen i grupp (och pluton) och där möjlighet till understöd från sidoförband saknas, t.ex. spanings- och jägarsoldat, pionjärsoldat.
Befattningskategori 4	Soldat med särskilda uppgifter och strid med burna vapen som huvuduppgift.	Befattningar där förmågan behöver överstiga det som kan nås under ordinarie GU.

* Värnpliktiga under grundutbildning ingår som lägst i befattningskategori 2.

Motsvarande kategoriindelning för grupper som ska kunna strida avsett beskrivs i *Handbok Stridsutbildning skarp ammunition grupp*.

1.6.4 Utbildningsnivåer

Handbok Skjututbildning för de vapensystem som används av flera olika befattningstyper presenterar målsättningar och övningar för de olika utbildningsnivåerna. För de vapensystem som endast används av en befattningstyp behövs ingen indelning i nivåer. Handböckerna beskriver en lämplig väg till olika nivåer av förmåga och utifrån olika situationer.

REGLEMENTE

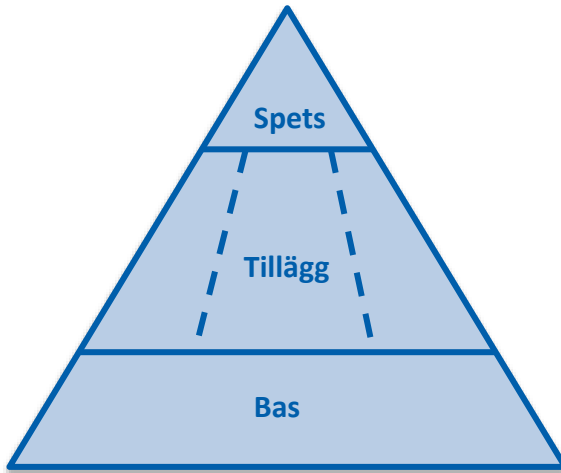

Bild 1.2. Utbildningsnivåer.

Basnivån beskriver den förmåga, som alla soldater och sjömän i befattningskategori 2 som ges utbildning för visst grund,- huvud,- eller andrahandsvapen, ska uppnå. Undantag från basnivån för befattningskategori 1, dvs. de som endast ska kunna använda sitt vapen i självförsvar, framgår av *Handbok Skjututbildning* för respektive vapen eller system.

Med brukarutbildningen på basnivå ska soldaten eller sjömannen kunna tjänstgöra som post, ingå i en enhet (som inte har strid med burna vapen som huvuduppgift) och kunna försvara den egna gruppeeringsplatsen.

Tilläggsnivån omfattar ett eller flera tilläggspaket utifrån krigsförbandens målsättningar och de stridsmiljöer som de ska kunna verka i. Tilläggspaketerna kan omfatta särskilda terrängtyper, skjutavstånd, siktförhållanden, situationer som vagnstrid eller tilläggsmateriel för respektive vapen. Tilläggspaket eller delar av dem kan genomföras blandat med utbildningen mot basnivån.

REGLEMENTE

På *Spetsnivån* finns de målsättningar och övningar som syftar till att höja förmågan till en hög nivå i en smalare nisch (situation). Behovet av och målsättningarna med spetspaket tas fram av C OrgE utifrån målsättningar och med stöd från skolor och centrum. Detta är mer en tränings- och färdighetsnivå.

1.7 Instruktören

Instruktörens uppgift är att på ett professionellt och rationellt sätt genomföra skjututbildning enligt manualer, reglementen och handböcker.

0102

Erforderlig kompetens som instruktör innebär godkänd brukarutbildning i minst den utbildningsnivå som utbildningen ska genomföras, förmåga att tillämpa utbildningsmetodik enligt *Handbok Utbildningsmetodik* och *Handbok Skjututbildning* för aktuellt vapen, kännedom om styrande bestämmelser och att personen i fråga i övrigt bedöms lämplig.

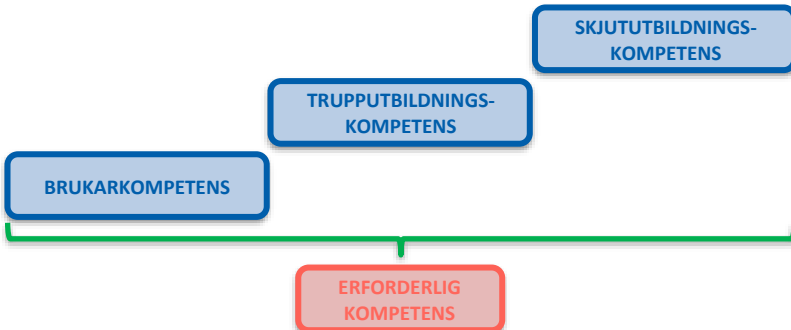

Bild 1.3. Erforderlig kompetens byggs upp av brukarkompetens kompletterad med trupputbildningskompetens och skjututbildningskompetens.

REGLEMENTE

C OrgE är den som fastställer vem på förbandet som har erforderlig kompetens att tjänstgöra som instruktör.¹ Chef bör i en sådan bedömning ta stöd av en erfaren instruktör vid förbandet, som bör ha fördjupad förståelse och god färdighet inom skjututbildning på aktuellt system.

”Chef som utser övningsledare, utbildnings- eller övningsorganisation samt övrig personal med säkerhetsansvar ska kontrollera att avdelad personal har erforderlig kompetens för att leda och planera genomförandet av ansedd verksamhet”

SäkR G 2020, Kap 2 mom 14

En välutbildad och erfaren instruktör har större möjligheter att anpassa utbildningen och bedriva den mer tidseffektivt jämfört med instruktörer med grundläggande utbildning och som saknar erfarenhet.

Instruktörsutbildningen är en formaliserad utbildning som syftar till att ge erforderlig kompetens i rollen som instruktör på det aktuella systemet. Det finns även andra sätt att nå erforderlig kompetens, t.ex. tidigare utbildning till instruktör på ett annat vapen eller system som kompletteras med brukarutbildning på det nya vapnet, ett eget engagemang, egen träning, skytte tillsammans med andra instruktörer och uppföljning av högre chef. Instruktörsutbildningen kan genomföras som centrala kurser, t.ex. inom ramen för grundläggande officers- eller specialistofficersutbildning vid militära skolor, eller som lokala kurser.

Fastställda kurser, t.ex. MSS instruktörskurser för stridsfordon eller vapensystem, är inomverksutbildning, vilket innebär att de genomförs enligt bestämmelser i *Reglemente Utbildning*. Förbandsutbildning, internutbildning på ett förband och grundutbildning omfattas inte av bestämmelserna i *Reglemente Utbildning*.

¹ FIB 2020:5 14 kap 5 §.

2 Eldgivning

2.1 Grunder

OBSERVERA!

Målet är att uppnå tillräcklig verkan så snart som möjligt och eldgivning sker därför med den hastighet och den precision som situationen och skottets svårighetsgrad kräver.

Eldstriden är en kamp och den som under eldstriden instinktivt kan hantera sitt vapen säkert, snabbt och precist har en god chans att vinna. För att vinna eldstriden måste lokal eldöverlägsenhet uppnås. Eldöverlägsenhet är både fysisk och psykologisk. Stridsutbildningen syftar till att kunna upptäcka, identifiera och effektivt bekämpa motståndaren samt undgå upptäckt och bekämpning.

De tekniker och övningar som beskrivs i reglementen och handböcker tar hänsyn till människans kognitiva, emotionella och motoriska förmåga. De är också anpassade till ett sammanhang där tillräcklig verkan i målet så snart som möjligt är det viktigaste.

Eldenheter, chefer och enskilda skyttar måste ha god förmåga att

- **upptäcka hot** genom att observera och varsebli sin omgivning
- **bedöma situationen** och identifiera och avgränsa det som inte är hot
- **besluta** utifrån uppgift och situation
- **agera** och genomföra beslutet, genom ett tidigare inlärt motoriskt program, eldkommandon, eldobservation eller eldregleringar.

REGLEMENTE

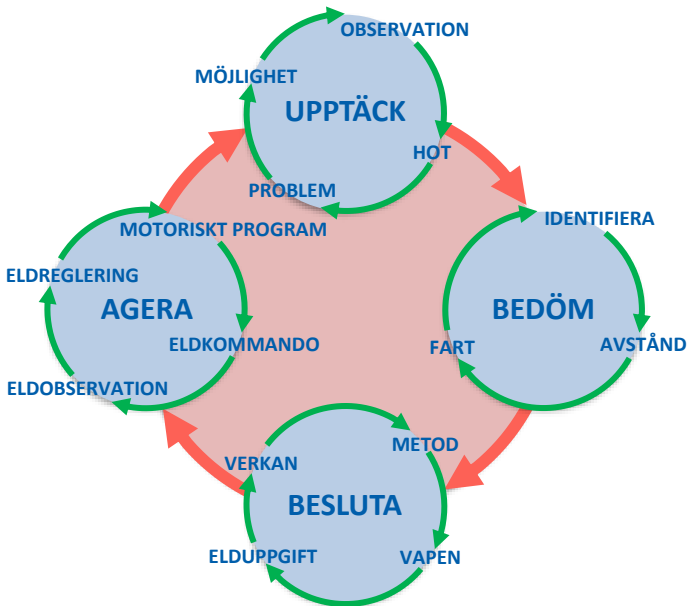

Bild 2.1. Stridens besluts cykel bestående av Upptäck – Bedöm – Besluta – Agera.

Chefer, soldater och sjömän ska ha en förståelse för hur en hög stressnivå, som direkt dödshot, påverkar vår varseblivning, motorik och förmåga till logiskt tänkande, moraliska överväganden och beslutsfattning.

Den mänskliga förmågan är indelad i tre samspelande delar: den kognitiva, den emotionella och den fysiologiska.

Den generella beslutsfattningen kan förenklat beskrivas som ett förlopp som startar med en upptäckt eller varseblivning, som i sin tur bedöms om den är relevant. Därefter fattas ett beslut och slutligen utförs beslutet, dvs. att man agerar.

REGLEMENTE

Om hotet eller angreppet kommer överraskande eller upplevs som kraftigt kan en stressreaktion utlösas. Stressreaktionen är en automatisk fysiologisk kedjereaktion som utlöses via nervimpulser och hormonella processer. Den syftar till att sätta kroppen i ett omedelbart beredskapsläge, och vi förbereds för kamp eller flykt. Vissa av effekterna gynnar oss, medan andra hämmar oss.

Stressreaktioner går inte att förhindra eller träna bort. Realistisk träning och erfarenhet kommer att kunna lindra reaktionen och förbättra agerandet efter reaktionen.

Automatisering av vissa rörelsemönster kan frigöra mental kapacitet som kan göra det lättare att agera under påverkan av stress. En hög generell fysisk förmåga förbättrar våra möjligheter att fatta beslut och agera under belastning.

2.2 Skjutteknik

OBSERVERA!

SAR: Siktbild – Avfyrning – Rekyllkontroll

Skjuttekniken syftar till att nå tillräcklig verkan med vapnet så snart som möjligt. Rikta med den siktbild och avfyr med den teknik som skottets svårighetsgrad kräver. Kontrollera rekylen för att kunna skjuta igen så snart som möjligt.

FAKTA!

Skjutregler för vapensystem framgår av *Reglemente skjutning för respektive vapen eller system*.

REGLEMENTE

Sikt bilden är det skytten ser när kornpunkt och riktpunkt förenas genom siktlinjen. För att välja riktpunkt och kornpunkt kan det krävas att avståndet till målet mäts eller bedöms. Även sidfart kan behöva mätas eller bedömas för att välja framförhållning.

Skottets svårighetsgrad avgör hur noggrann sikt bilden behöver vara. Svåra skott kräver ofta en precis riktpunkt och att kornpunkten rör sig så lite som möjligt runt riktpunkten.

Avfyrningen ska kunna göras när sikt bilden blir tillräcklig och ska utföras så att sikt bilden förblir tillräcklig tills projektilen har lämnat mynningen eller tills målföljning avslutats. Skottets svårighetsgrad och därigenom behovet av sikt bild avgör hur avfyrningen genomförs. Vapens olika konstruktion påverkar även hur avfyrningen genomförs.

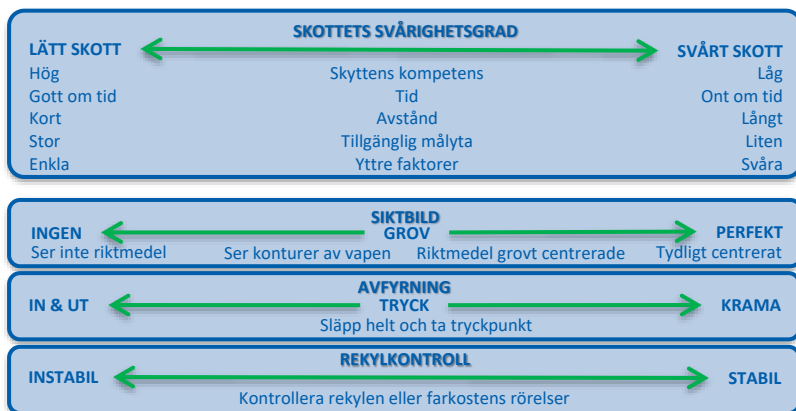

Bild 2.2. Skottets svårighetsgrad, sikt bild, avfyrning och rekyllkontroll.

För att träffa med ett skott krävs tillräcklig sikt bild och tillräcklig avfyrningsteknik. För att snabbt kunna träffa igen behöver skytten kontrollera rekylen så bra som möjligt. Ju bättre rekylen kan kontrolleras, desto mindre påverkan får rekylen på vapnet och desto fortare kan skytten återfå tillräcklig sikt bild och avfira nästa skott.

REGLEMENTE

Begreppet rekyllkontroll innefattar här även det som krävs för att kunna träffa igen i farkoster som rör sig, t.ex. fartyg, helikoptrar eller stridsfordon.

När brukare ska utbildas på ett för dem nytt vapensystem behöver instruktören analysera hur de begrepp och färdigheter brukarna har med sig från tidigare system kan tillämpas på det nya systemet.

Exempel 1

Soldaten som just genomgått basutbildning i AK5C, och ska utbildas på KSP58, kommer att få lära sig att vara noggrann med rekyllkontrollen för att uppnå tillräcklig verkan med kulsprutan. Soldaten har redan god förståelse för siktbild med rödpunktssikte och kan lätt överföra vad som krävs för att få tillräcklig verkan till nästa system.

Exempel 2

Pansarskottsskytten har behov av att lära sig riktningsteknik med öppna riktmedel för att få en korrekt siktbild. I utbildning mot basnivå för AK ingår t.ex. inte skjutning med öppna riktmedel.

Exempel 3

Stridsfordonsskytten kommer att lägga stort fokus på siktbild eftersom den kommer att se annorlunda ut med alla sina korpunkter, sin IRV-bild, sina värderade lasersvar osv. Avtryckaren ser annorlunda ut, men skytten måste fortfarande använda en korrekt avfyrningsteknik.

2.3 Observation

Observation under framryckning eller i eldställning bedrivs strukturerat och oavbrutet. Observationen förbereds så att den kan bedrivas i mörker. Den riktas främst mot sådana delar av terrängen där motståndaren väntas uppträda. Den utsträcks åt sidorna och, särskilt vid en ensamt uppträdande enhet, bakåt.

Den tid som en utbildad skytt eller fordonsbesättning behöver för att upptäcka och avge eld mot ett mål bestäms, utöver av observationsutrustningen, även av observationsområdets storlek, måltyp, ljusförhållanden och avstånd till målet.

Ofta återkommande observationsövningar under hela utbildningstiden ökar möjligheterna att upptäcka mål. Vid dessa övningar ska särskilt fokus läggas på målens maskering, en realistisk återgivning av myndningsflamman vid eldgivning och rörelser före eldöppnande.

2.4 Målidentifiering

För att kunna avgöra om ett mål är bekämpningsbart krävs att målet är identifierat till en viss nivå och att skytten har kunskap om sin egen och motståndarens materiel och förband. Målets identifieringsnivå varierar beroende på uppgift (insatsregler) och situations- och lägesuppfattning.

Åtgärder för identifiering och igenkänning (ID/IK) syftar till att undvika vådabekämpning. Detta görs genom att använda metoder och utrustning som underlättar målidentifiering och ökar läges- och situationuppfattningen.

2.5 Avståndsbestämning

Avståndsbestämning omfattar avståndsmätning eller avståndsbedömning med avståndsangivning. Avståndsbestämning är en av de viktigaste eldförberedelserna, särskilt för pansarvärnsvapen. Vissa vapensystem har inbyggd avståndsmätare.

Avstånden till utgångspunkter för målangivning och till andra platser där motståndaren väntas uppträda bestäms om möjligt genom mätning, t.ex. med avståndsinstrument, på karta eller med stegning. När mätning inte är möjlig görs istället en avståndsbedömning.

2.6 Fartbestämning

Fartbestämning omfattar fartbedömning med fartangivning. Fartbestämning utförs som förberedelse för skjutning, främst för att möjliggöra rätt framförhållning. Vissa vapensystem beräknar framförhållningen i kalkylator.

Med fart menas målets hastighet tvärs observationsriktningen, dvs. sidfart. Målets sidfart får inte förväxlas med dess kursfart. Sidfarten är lägre än kursfarten, utom när körriktningen är vinkelrät mot observationsriktningen.

TIPS!

Se vidare i *Handbok Markstrid – Taktiska och fältmässiga grunder*.

2.7 Samordning av eld

OBSERVERA!

Elden är det viktigaste medlet för strid.

Chefen är den som vanligen fattar beslut om eldgivning och därmed den som samordnar enhetens eld och rörelse. Eldkommando ges med lugn och skärpa, och så kort och tydligt som möjligt. Syftet med eldgivningen anges med hjälp av elduppgifter, vanligen utifrån en stridsuppgift.

Elden förbereds så noggrant som möjligt, öppnas överraskande vid lämplig tidpunkt och anpassas efter uppgiften. Vapen som bedöms ge mest effekt utifrån motståndarens uppträdande ska grupperas och samordnas för att uppnå maximal verkan.

Utifrån observation av nedslag, spårljus eller brisader flyttas elden så att den ligger rätt. Eldobservation utförs i första hand av skytten. Eldobservationen eller eldregleringen kan även utföras av gruppchef, omgångschef, observatör eller laddare i de fall förhållandena tillåter det.

När syftet med elden är uppnått sker målväxling eller omgruppering och förberedelser för ny eldgivning. Förberedelser sker företrädesvis i skydd.

TIPS!

Se vidare i *Handbok Markstrid – Taktiska och fältmässiga grunder*.

2.8 Säkerhetsbestämmelser

Vid skjutning över eller förbi egna enheter måste det tas hänsyn till riskerna för vådabeskjutning. Det görs genom att följa de säkerhetsbestämmelser som gäller i anslutning till vapnet, i banan samt i anslutning till målet.

KOM IHÅG!

Bestämmelser som framgår av SäkR-serien ska tillämpas vid utbildning och övningar samt vid insats i fred, vid höjd beredskap och vid insats som inte innebär stridshandling!

0201

Säkerhetsbestämmelser för vapensystem gällande under krig och vid stridshandlingar framgår i respektive skjutreglemente och i vissa fall i respektive manual.

3 Skjututbildning

3.1 Grunder

Skjututbildningen ska skapa en positiv attityd till vapnet och den egna förmågan. Grunderna för all skjututbildning läggs vid utbildningen på det personliga grundvapnet. Utbildning på andra vapen bygger på denna utbildning.

Försvarsmakten utbildar soldater och sjömän som ska prestera i svåra situationer. Varje enskild skytt utbildas i att upptäcka och bedöma situationer för att därefter fatta beslut och agera.

Skjututbildningen är en del av stridsutbildningen, men ibland måste det göras avkall på realismen på grund av rationalitetsskäl eller för att kunna fokusera på detaljer. Strävan är att hitta realism i situationer och övningar där man inte skalar bort eller förenklar för mycket.

Vid planering och genomförande av skjututbildning ska det tas hänsyn till befintlig infrastruktur och befintliga vapensystem så att kostnader för underhåll och reparationer inte blir orimliga.

Skjututbildning med skarp ammunition kompletteras, där det finns, med skjututbildningssystem, färgmarkeringssystem och simulatorer. Simulatorskjutningen ska i så stor utsträckning som möjligt liknas vid skarpskjutning.

Varje vapensystem har en specificerad livslängd som i regel begränsas av antal skott per vapen och år. Vid utbildning och träning ska ammunitionen användas kvalitativt. Varje avfyrat skott bör utvärderas.

Det ska även tas hänsyn till hur lång tid som kan avdelas för utbildning och vidmakthållande, och vilken nivå utbildningen ska leda till. Chefer som beslutar om vilken personal som ska utrustas med vilka

REGLEMENTE

vapen måste göra detta med vetskapen om att varje nytt vapensystem och varje ny nivå kräver mer tid för utbildning och vidmakthållande.

Hur lång tid det tar att utbilda beror på truppens antal och mognad, antal instruktörer och deras kompetens och erfarenhet samt yttre förhållanden som väder och temperatur. Även tillgång till och kvalitet och teknisk nivå på utbildningsanordningar, truppens stridsvärde och koncentration påverkar tiden.

Utbildningen enligt respektive *Handbok skjututbildning* har givna tidsramar men är målstyrd, vilket innebär att utbildningen ibland tar längre tid, ibland kortare.

KOM IHÅG!

Den största tidsbesparingen är ett kompetent utbildningsbefäl.

I den grundläggande skjututbildningen och vid eldexercisen är förmågan att kunna utvärdera träffresultat och skyttar av yttersta vikt. För att utvärdera träffresultat krävs kunskap kring träffsannolikhet och olika inflytelsers påverkan på detta. För att utvärdera resultaten vid ett stridsmoment krävs god förståelse för olika vapensystems restverkansformer. Att det finns erfarenhetsvärden för antal träff innan målet är nedkämpt bör vara en förutsättning vid planering och genomförande.

Exempel

Om verkansskjutningar visat att det krävs 5–7 skott för nedkämpning av ett stridsfordonsmål måste det finnas tillräcklig ammunition till hands så att målet kan nedkämpas.

3.2 Utbildningsmetoder

3.2.1 Pedagogisk idé

Stridens grunder utgörs av eld och rörelse, metoder för att samordna eld och rörelse och benämns stridsteknik. Utbildning i stridsteknik benämns stridsutbildning. Målet med stridsutbildningen är att skapa stridsenheter, som i sin tur består av eldenheter som löser elduppgifter.

Skjututbildningen är den del av stridsutbildningen som är inriktad mot utbildning i eldgivning, det vill säga förmågan att lösa elduppgifter.

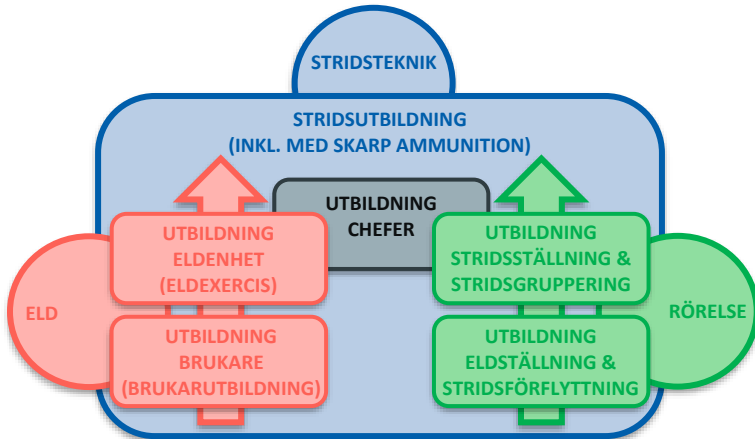

Bild 3.1. Principiell bild över sammanhang i stridsutbildning som har koppling till utbildning i eldgivning.

Handbok Utbildningsmetodik beskriver tre utgångspunkter för lärandet. Den första handlar om att det är den enskilda människan som själv konstruerar kunskap. Den andra handlar om att det behövs ett begrippligt sammanhang kring det som ska läras och den tredje om att den som ska lära behöver förstå meningen med det som ska läras. Skjutut-

REGLEMENTE

bildningen fokuserar på eldgivning, men eftersom den är en del av stridsutbildningen sker skjututbildningen oftast i kombination med annan stridsutbildning.

3.2.2 Brukarutbildning

Brukarutbildningen syftar till att utbilda i och träna på att använda ett system. Ett system kan kräva flera befattningshavare med olika brukarutbildningar. Målsättningen för respektive befattningshavare framgår av förbands- och befattningsmålsättningarna. Utifrån brukarens befattning och förband avgörs vilka eventuella tilläggsnivåer ur respektive *Handbok Skjututbildning* som brukaren ska få.

Utbildning på vapensystem fokuserar på eldhandgrepp, eldgivning och tillämpning av grundläggande skjutregler med säker vapenhantering i en eldställning. Delar av utbildningen kan med fördel kombineras och mängdtränas med annan stridsutbildning för att vinna tid och ge sammanhang och naturliga mål och krav.

En del i brukarutbildningen är att utbilda och samträna serviser (fordonsbesättning), t.ex. skytt och laddare, i eldhandgrepp och eldgivning.

Utbildning i eldkommandoteknik för chefer genomförs i syfte att kunna ge tydliga och korta eldkommandon.

3.2.3 Eldexercis

Eldexercis är en metod för att samöva fordonsbesättningar och grupper till eldenheter som löser elduppgifter. Fordonsbesättningen eller gruppen leds av en chef genom elduppgifter och eldreglering med hänsyn till givna insatsregler.

Eldexercis är formell utbildning och utgör grunden för att lära sig vad som är föreskrivet eller vad som ska ske. Här skapas förutsättningar för att lära in ett korrekt agerande i en klart definierad situation.

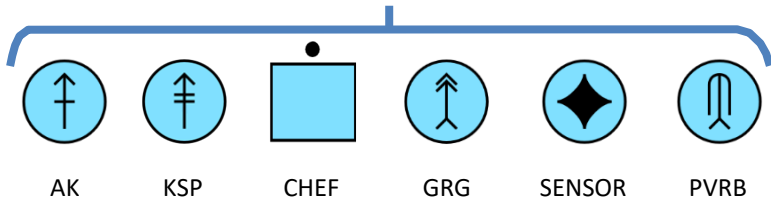

Bild 3.2. Exempel på en grupp som utgör en eldenhet, där olika system ska samordnas av en chef mot ett mål, en målgrupp eller ett angivet område.

Chefen ska tränas i att skjuta med ”sitt vapen”, dvs. enheten. Det väsentliga är förmågan att gruppera prioriterade vapen på rätt plats, använda sensorer, samordna och reglera elden.

En viktig del för eldenheter med tunga vapensystem är de skjutningar där de avancerade skjutreglerna övas in och prövas. Skjutning med skarp ammunition kan med fördel genomföras i kombination med simulatorskjutning.

3.2.4 Stridsutbildning med skarp ammunition

Stridsutbildning med skarp ammunition (SUSA) genomförs för att utbilda och träna metoder för eld och rörelse (stridsteknik). Den kan ske med exempelvis stridspar, grupp, pluton och kompani. Det är metoder för eld och rörelse (stridsteknik) som är det väsentliga. Strid från stridsställning, strid i anfallsmål samt stridsgrupperad framryckning och sammanstöt är delar som ingår i stridsutbildningen.

Övningarna ska anpassas efter målgruppens uppgift och situation och bör beskriva en stridsuppgift med ett syfte, ett motståndarläge och motståndarens agerande. För att stridsenheten ska ha möjlighet att nå sina övningsmål måste det finnas tillräckligt med ammunition tillgängligt.

Under genomförande av stridsutbildning med skarp ammunition (SUSA) är eldgivningen fortsatt viktig, men fokus flyttas till att utvär-

dera gemensam eldverkan mot en mer realistisk och fältmässig motståndare (mål).

Tips!

Se vidare i *Handbok Stridsutbildning skarp ammunition grupp* och *Handbok Strids- och förbandsutbildning med skarp ammunition*.

Förbandsutbildning med skarp ammunition (FUSA) genomförs för att utbilda och träna även andra medel och metoder för stridens förande (taktik), förutom stridsteknik. Inom funktionerna samordnas de medel och metoder som står till förfogande för att understödja den övergripande stridens syfte.

3.3 Organisera lärandet

Utbildningen ska inledningsvis hållas så stressfri som möjligt. Fokus ska ligga på säkerhet och att skapa en positiv upplevelse. Övningar i ”ladda & patron ur” är exempel på en övning som alltid ska hållas stressfri. Tids- och träffkrav ökas efter hand som skyttarna blir skickligare.

De grundläggande målen med utbildningen är en säker vapenhantering, grundläggande skjutteknik, förebyggande underhåll och att lägga grunden för vinnartänkandet – att alltid kämpa.

Vid planering av utbildning utgår vi oftast från att lärande sker stegvis: från lätt till svårt, från känt till okänt, från enkelt till komplicerat och från del till helhet. Det åskådliggörs med metaforen ”det stegvisa lärandet”, illustrerat som en trappa. Ett effektivare sätt är att förklara lärandet som att gå upp och ner i en sådan trappa.

REGLEMENTE

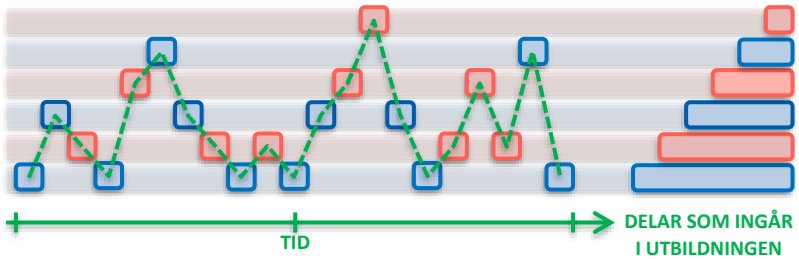

Bild 3.3. Lärande handlar om att gå "upp och ner i trappan".

Detta innebär att skyttar får möjlighet att tidigt pröva och tillämpa nyvunna kunskaper och färdigheter mot föreskrivna krav, vilket skapar en drivkraft för fortsatt lärande och träning. För att vidmakthålla och eventuellt öka förmågan krävs regelbunden träning och att ständigt provas mot nya krav.

Metodiken bygger vidare på en pendling mellan ett rutinbaserat handlande och ett reflektivt handlande. Skyttar måste behärska både instinktiva handlingar och situationer som kräver en bedömning innan beslut fattas.

Tillämpningen av rutin- och regelbaserade handlingar sker inom ramen för de uppgifter som förbandet ska lösa. Denna träning sker i högt tempo och, om möjligt, med en belastning som motsvarar de situationer och operativa krav som finns för brukaren och förbandet.

Skjututbildning är krävande, framför allt mentalt. Det bör inte genomföras för långa skjutpass. Utbildningen organiseras så att teoretiska och praktiska moment blandas. Bäst är om teori och praktik kan samordnas i tid och rum.

3.4 Övningsförteckningar

Till varje vapensystem finns en *Handbok Skjututbildning* och för strid till fots i grupp en *Handbok Stridsutbildning skarp ammunition grupp* som båda innehåller en övningsförteckning (ÖFT). Denna övningsförteckning är nivåindelad i olika block eller utbildningsnivåer för att möta basnivå och olika tilläggs paket.

Varje block innehåller ett antal delmoment som omfattar ett definierat kompetensområde. Delmomenten ligger i en pedagogisk stegringsföljd som bör följas om inget annat anges. Målbildsförevisning bör genomföras före varje delmoment och i vissa fall före varje övning.

Om delmomenten genomförs i följd uppnås en lämplig balans mellan teori och praktik. Om det av praktiska eller rationella skäl inte är möjligt att genomföra delmomenten eller övningar i delmomenten i den ordning de är skrivna, kan teori och torrövningspass genomföras koncentrerat.

Om skyttarna inte klarar kraven kan det bero på yttre förutsättningar som väder och temperatur, truppens stridsvärde och koncentration eller att instruktören gått för fort fram. Osäker vapenhantering och slarv får inte tolereras utan ska omedelbart rättas till. Om truppen är trött eller okoncentrerad är det bättre att avbryta skjutningen än att slösa bort ammunitionen och potentiellt utsätta truppen för risk.

3.5 Skjutövningar

3.5.1 Grunder

Varje övning i övningsförteckningarna har ett specifikt syfte. Detta innebär att både instruktören och skytten ska veta vad som ska läras in under det aktuella momentet och ha fokus på detta. Om det är få instruktörer delas truppen lämpligen in i skjutlag där de som inte skjuter genomför lämplig övning vid en bakomstation eller observerar det skjutande laget.

3.5.2 Träff- och tidskrav

0301

För att en träff ska räknas i figurmål måste begränsningslinjen vara bruten. Om projektilen bryter linjen mellan två poängzoner räknas den med högst värde. Vid centimeterkrav gäller avståndet från centrum till centrum.

För att förenkla mätning mäts det normalt mellan ytterskottens ytterkant och innerkant. I mål utan poängzoner innebär det att en del av projektilen har brutit pappen eller färgen. Instruktören bör i sådana fall hjälpa skytten att utvärdera träffarna utifrån ett verkansperspektiv.

I övningar används tidskrav för att träna beteendet ”tillräcklig verkan så snart som möjligt”. Tidskraven skärps efter hand för att öka hastigheten istället för att fokusera på en bättre träffbild. Tidskrav kan förutom med klocka mätas med skjuttimer eller andra tekniska hjälpmedel.

3.5.3 Träffbilder

Träffbildskjutningar syftar till att skottställa vapen och kontrollera skottställning. Träffbildsskjutningar kan även användas för att bekräfta att skytten konsekvent kan tillämpa skjutteknikens grunder och ska inte anses vara verkliga krav på verkan i målet.

REGLEMENTE

Efter genomförd övning genomförs en dialog och träffbildsanalys tillsammans med skytten för att bekräfta gjorda observationer. Dialog och träffbildsanalys genomförs anpassat till vapensystem och beskrivs i respektive *Handbok Skjututbildning*.

En träffbildsanalys kan visa på en obalans mellan hastighet och precision. Det är svårt att dra några övriga generella slutsatser kring felaktigheter i skjutteknik genom att bara observera en träffbild. En träfflägesförändring kan bero på en mängd saker. En träffbildsanalys bör vara ett underlag för återkoppling mellan instruktör och skytt kring vad som gick bra och vad som kan utvecklas samt ge instruktören en fingervisning om vilka skyttar som kan behöva mer stöd under den fortsatta utbildningen.

3.6 Säker vapenhantering

Förmåga till säker vapenhantering skapas genom praktisk träning i hantering och tillämpning av säkerhetsbestämmelser. Detta uppnås bland annat genom att tidigt ge en förståelse för vapens verkan och säkerställa att skytten får verkliga och tydliga referenser till riskavstånd och vinklar.

Övningsförteckningarna i *Handbok Skjututbildning* för respektive vapensystem är en form av stegringsplaner. De tar hänsyn till att skyttens färdighet ökar efter hand. I och med ökad personlig färdighet ges skytten ökat ansvar för säkerheten. Detta måste chefer och instruktörer ta hänsyn till vid planering och genomförande av utbildning.

3.7 Ammunitionsinsats och verkan

Nödvändig ammunitionsinsats beräknas främst utifrån träffsannolikhet, måltyp och terrängen (skydd) kring målet.

Verkan av eld mot ett mål beräknas bland annat utifrån terrängen (skydd) kring målet, typ av ammunition, antal träff, målets egenskydd, var träffen är placerad i målet och tid mellan träffarna. Avståndet till målet påverkar främst projektilers verkan, eftersom projektilers energi minskar med hastigheten. Motståndarens motmedel påverkar främst pansarvärnsammunitionen.

För bedömning av verkan i mål används publikationer om vapenprestanda och motståndarkunskap.

Verkan av den samlade ammunitionsinsatsen beräknas främst av elden från eld- och stridsenhet, där syftet med elden är styrande. Syftet med elden formuleras med elduppgifter, som behandlas närmare i *AH Ledning*, *MSH Grupp* och respektive förbandshandbok.

TIPS!

Tillämpning och beräkning av verkan vid skjut- och stridsutbildning framgår av respektive *Handbok Skjututbildning* och av *Handbok Stridsutbildning skarp ammunition grupp*.

3.8 Prov och dokumentation

Försvarsmakten har krav på sig att enskild person som tilldelas vapen har tillräckliga kunskaper om hur vapnet ska handhas.² Detta innebär att användaren ska ha avlagt teoretiskt och praktiskt prov i skjutvapnets respektive ammunitionens användning.³ Värnpliktiga får tilldelas skjutvapen före det att prov är avlagda under förutsättning att hantering och förvaring är övervakad av ansvarigt befäl.

Prov i vapenhantering och säkerhetsbestämmelser syftar till att skytten ska kunna uppvisa säker vapenhantering och kunskap om säkerhetsbestämmelserna.

Kompetensprov syftar till att mäta skyttens förmåga till säker och korrekt vapenhantering och till att kunna leverera en viss verkan på en viss tid i en viss situation. Kompetensprov ska mäta skjutteknisk förmåga, inte stridseffekt eller stridsteknik. Det finns kompetensprov för huvuddelen av Försvarsmaktens vapen, även de som inte tilldelas enskilt.

0302

För att enskilt få skjutvapen tilldelat och för att självständigt få använda ett vapensystem ska godkänt prov i vapenhantering och säkerhetsbestämmelser samt godkänt kompetensprov enligt respektive *Handbok Skjututbildning* ha genomförts.

Utbildnings- och provresultat ska dokumenteras av instruktör i loggbok (för vapensystem där sådana finns) eller skjutbok.

Syftet med dokumentationen är att både individen och ansvarig chef ska kunna visa aktuell utbildnings- och kompetensnivå.

² Förordning (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m. 8 §

³ FIB 2013:5 2 kap. 1 §

4 Skjutlära

4.1 Grunder

Skjutlära omfattar bland annat grunder i ballistik och inflytelser som påverkar träffsannolikhet, teknisk värdering av skjutning, beräkningar av ammunitionsinsats och verkan samt säkerhetsbestämmelser. I detta kapitel beskrivs grunderna för att skapa ett sammanhang för skjututbildningen.

TIPS!

Se vidare i *Skjutlära för armén 1986* för fördjupning!

Grundläggande kunskap om skjutlära är väsentlig hos instruktören för att kunna utbilda på vapensystem och för att kunna utvärdera skyttarna eller besättningarna. Vidare är den en grund för förståelse hur ett målspel kan byggas upp kopplat till kravställningen för respektive system.

Grundläggande kunskap om skjutlära är väsentlig hos skytten för att kunna tillämpa de skjutregler som finns för de olika vapensystemen.

Det är också viktigt att de gemensamma begreppen har samma innebörd oavsett system, även om t.ex. siktesprinciper, skjutregler och handhavande kan skilja sig åt.

FAKTA!

Tillämpningar av skjutlära beskrivs i respektive *Handbok Skjututbildning* och i *Handbok Stridsutbildning skarp ammunition grupp*.

4.2 Ballistik

Ballistik är läran om projektilens rörelse. Innerballistik behandlar projektilens rörelse i eldröret eller pipan och ytterballistik dess rörelse från mynningen till nedslaget eller brisaden.

Det finns ett antal faktorer som påverkar projektilen och som gör att den vid skjutning inte enbart kommer röra sig framåt, utan även i höjd och i sidled. De viktigaste är luftmotstånd, sidvind, tyngdkraft, utgångshastighet och temperatur.

Luftmotståndet minskar projektilens hastighet. Sidvind som träffar projektilen kommer att flytta projektilen åt det håll som vinden blåser. Detta kompenseras normalt genom att hålla upp mot vindens riktning. Tyngdkraften medför att det krävs en viss uppsättning av pipan eller eldröret för att projektilen ska gå i en parabelbana för att träffa målet. Hög utgångshastighet hos projektilen minimerar flygtiden och ger en flack kulbana. Kallare krut ger oftast långsammare förbränning och projektilens utgångshastighet blir då lägre.

Kunskap om hur ballistiken påverkar vapensystemet är väsentlig för brukarens förmåga att träffa målet, och därför är kunskapen också väsentlig för instruktören.

FAKTA!

Vapensystemspecifik ballistik framgår av respektive *Reglemente Skjutning*.

4.3 Träffsannolikhet och teknisk värdering

Träffsannolikhetsvärden används främst för att avgöra hur många skott som krävs för att träffa ett mål av en viss storlek på ett visst avstånd. En övningsledare kan även avgöra om det är osannolikt att träffa ett mål av en viss storlek på ett visst avstånd.

Träffsannolikhet beräknas bland annat utifrån antal skott, vapnets och ammunitionens egenspridning, siktets utformning, siktförhållanden samt målets storlek och rörelsemönster.

Gjorda eldförberedelser, t.ex. avståndsbestämning och skyttens förut-sättning och skicklighet, påverkar sannolikheten för träff avsevärt. Samarbete mellan chef, skytt och observatör inom eldenheten är avgörande för att förbättra träffsannolikheten vid uppföljningsskott efter första skott, eldskur eller salva.

Teknisk värdering av skjutning görs utifrån beräkningar av träffsannolikheten jämfört med det aktuella resultatet. Den tekniska värderingen ska sedan ingå i den totala värderingen tillsammans med andra faktorer, t.ex. förbandets ledning och stridsteknik.

FAKTA!

Den genomsnittliga sannolikheten för att träffa med ett skott (S-värden) och dess tillämpning framgår av respektive *Handbok Skjututbildning* och *Handbok Stridsutbildning skarp ammunition grupp*.

5 Utbildningshjälpmedel

5.1 Grunder

OBSERVERA!

Det absolut viktigaste för en effektiv och rationell utbildning är instruktörens kompetens och erfarenhet.

De utbildningshjälpmedel som används i skjututbildning med olika vapensystem måste på ett realistiskt och rationellt sätt stödja utbildningen och träningen i varseblivning, taktisk förståelse, beslutsfattning, skjutteknik samt situations- och scenarioträning, även under stress.

Det är omöjligt att öva fullt ut realistiskt med skarp ammunition mot en tänkande motståndare som kan skjuta tillbaka, och därför behöver flera olika utbildningssystem komplettera varandra för att tillsammans ge skytten och eldenheten erforderlig kompetens.

I Försvarsmakten finns ett antal olika system för simulering av effekterna av olika vapensystem. Utbildningshjälpmedel kompletteras, utvecklas och uppdateras i takt med att nya erfarenheter görs.

5.2 Skjutbanor och skjutfält

Skjutbanor är en fast utbildningsanordning som används vid utbildning för finkalibriga vapen. Banorna är ofta konstruerade med en skyttepaviljong eller skjuthall med tak. Vissa delar av den grundläggande stridsutbildningen kan genomföras på skjutbana under förutsättning att skjutbanans konstruktion och säkerhetsbestämmelser medger detta. Skjutfält är ett fast avgränsat område eller terräng med

REGLEMENTE

eller utan anläggningar där skjut- och stridsutbildning med skarp ammunition kan genomföras. Avlysning av skjutterrängen krävs.

FAKTA!

Säkerhets- och övningsbestämmelser för skjutbanor och skjutfält framgår av lokala bestämmelser och instruktioner.

5.3 Målmateriel

Med hjälp av målmaterielen visualiseras en motståndare. Motståndaren har ofta både bra utbildning och bra utrustning och agerar efter en egen plan med målsättningen att lyckas lösa sin uppgift.

OBSERVERA!

En bra måldukning skapar olika situationer som stödjer träning av stridens beslutscykel: Upptäck – Bedöm – Besluta – Agera.

Mål med verklighetstroget utseende, som olika former av helfigurer och stridsfordonsmål, tränar soldatens varseblivning och hjälper till att betinga skytten att skjuta mot verkliga hot när så krävs. Mål med tydliga kontraster och färger som passar vapnets riktmedel fyller enbart de behov och syften som finns för skjutteknisk träning.

Målet kan sedan göras mer realistiskt genom att förse med exempelvis bilder på ansikten, olika typer av kläder och utrustas med föremål som kräver en beslutsfattning som tränar skytten att bedöma om målet är ett hot eller inte. Målen kan även vara tredimensionella för en ännu mer verklighetsnära träning. Mål för vapen med termiska sikten förse med värmekälla.

Ett mål, t.ex. fallmål eller stålmål, som ger omedelbar respons på träff eller miss, ökar inlärnings- och träningseffekten väsentligt. Omedelbar

REGLEMENTE

respons är ett krav för att effektivt kunna träna situationer med flera motståndare.

Akustiska mål, som främst används på skjutbanor, kan effektivisera skjutträning på längre avstånd eftersom markeringstiden förkortas. Däremot kan träfffläget ibland presenteras felaktigt beroende på hur målen är utformade. Inskjutning eller kontrollskjutning bör genomföras på pappfigur eller motsvarande så att det faktiska träfffläget kan observeras.

Ibland kan det vara lämpligt eller nödvändigt att använda eller tillverka mål av tillfällig materiel eller att komplettera befintliga mål med tillfällig materiel. Om detta görs måste säkerhetsbestämmelser, lokala bestämmelser, insatsregler och värdegrund beaktas.

5.4 Skjuttimer

En skjuttimer är ett tidtagningsinstrument som registrerar tid till och mellan skott med hjälp av en mikrofon, och som presenterar tiden på en display. Med hjälp av en skjuttimer kan öppnande av eld, tid till första skott, mellantider och totaltid mätas med hög precision. Skjuttimer medger att instruktören kan behålla full koncentration på skytten.

5.5 Simulatorer

Skjut- och stridsutbildning med skarp ammunition kompletteras med övning och träning med hjälp av olika skjut- och duellsystem. Skjututbildningssystem (SUS) ska användas för att ge mängdträning och möjlighet att träna realistiska målsituationer, främst skjutning mot rörliga mål i olika farter och riktningar. Det är också viktigt att tillämpa förbi- och överskjutningsregler vid övning med exempelvis simulatorer, färgmarkeringsammunition och lös ammunition.

REGLEMENTE

Det är viktigt att klarlägga skillnaderna mellan simuleringssystemen och skarpa vapen eller skarp ammunition. Vissa system saknar till exempel möjligheten att ta hänsyn till ballistiska inflytelser, vilket gör att skjutreglerna blir svåra att tillämpa.

Det finns en risk att förmågan att tillämpa skjutteknik och skjutregler försämras om träning med simulatorer och lös ammunition regelmässigt inte kompletteras med skjutträning med skarp ammunition eller särskilda skjutsimulatorer. Instruktörer och övningsledare bör beakta detta vid övningar med simulatorer och lös ammunition, och ställa krav på att korrekta skjutregler och korrekt skjutteknik används.

5.6 Färgmarkeringssystem

Färgmarkeringssystemet utgörs av konverteringssatser som gör det möjligt att använda en färgmarkeringspatron i vissa ordinarie vapen.

Färgmarkeringssystem är avsett för dubbelsidiga övningar på avstånd upp till 30 meter. Färgmarkeringspatronens projektil ger vid träff en färgmarkering och en kännbar känselmarkering. Färgmarkeringspatronerna finns i färgerna blått och rött för att kunna särskilja respektive sidas träffar vid dubbelsidiga övningar.

TIPS!

Se vidare i *Ibok Färgmarkeringssystem (M7786-038971)* för fördjupning!

5.7 Träningsanläggningar

Träningsanläggningar är till för skjut- och stridsövningar, utbildning i strid och beslutsträning.

Stridsfordonsskyttens grundläggande riktarbete, tillämpning av skjutregler och grundläggande samträning av fordonsbesättningar kan med fördel övas i en besättningsträningsanläggning, t.ex. BTA 122 och StriSimPC. Denna ska ses som ett komplement till simulator- och skarpskjutningarna. Övningar i besättningsträningsanläggningen får inte ersätta skarpskjutningar, men skjutövningar med skarp ammunition bör föregås av träning i en besättningsträningsanläggning.

6 Belöningar

Belöningssystemet ska omfatta grundvapen och de system där det är lämpligt. Utformning av belöningssystem framgår av *Handbok Skjututbildning* för respektive system.

Prisskjutning har en lång tradition inom Försvarsmakten. Den syftar till att stimulera och belöna skjutskickligheten hos skyttar och i förlängningen deras instruktörer. Skytten får ett bevis på sin skicklighet genom medaljer och märken. Prisskjutning genomförs även för att stimulera till att upprätthålla den skjutskicklighet som utbildningsarbetet och krigsplaceringen kräver.

0601

Kraven i belöningssystemen ska ha fasta, och inte relativa, kriterier.

Exempel

Alla som uppnår vissa kriterier ska belönas, inte bara t.ex. bästa skytten i ett lag.

Prov för belöningar bör om möjligt samordnas med övrig utbildning på systemet för att minska tidsåtgång och antal tillfällen som inte har ett direkt utbildande syfte.

Exempel på samordning kan vara i samband med kompetensprov eller att belöningarna grundas på de övningar som ingår i systemets övningsförteckning på de nivåer som avses. Prov för belöningar kan också genomföras som ett särskilt tillfälle för anställd personal.

7 Vidmakthållande

För att behålla god färdighet krävs regelbunden träning. För förband med strid som huvuduppgift bör vapenhantering vara en del av vardagen. För förband med andra huvuduppgifter än strid krävs en regelbundet planlagd färdighetsträning.

KOM IHÅG!

Träning och repetitionsutbildning vidmakthåller kompetensen på system och upprätthållandet av beordrad beredskap.

Träningen för vidmakthållande inriktas dels mot grundläggande förmåga, dels mot brukarens och förbandets uppgifter och målsättning. För varje vapen som brukaren utbildas på ökar behovet av resurser för vidmakthållande.

Den tid som avdelas för vidmakthållande avgörs av uppgifter och målsättningar samt utbildningsförutsättningarna på plats. Träning för vidmakthållande bör omfatta såväl grundläggande vapenhantering som torrträning och skarpskjutning.

8 Erfarenhetshantering

En systematisk erfarenhetshantering och utveckling av skjututbildningen sker genom central samordning, som i sin tur ligger till grund för kompetensutveckling av personal.

För att kunna utvärdera handböckerna och för att stimulera bättre utbildning och träning genomförs en central insamling av resultat, som sedan sammanställas och delges förband och skolor.

Samordningen sker genom återkommande centrala möten med och utbildning av förbandens representant eller företrädare för respektive vapensystem. Denna samordning syftar till att vidmakthålla, utvärdera och utveckla Försvarsmaktens skjututbildning genom att redovisa erfarenheter och följa internationell och civil utveckling. Rapportering av erfarenheter och resultat av genomförda kompetensprov görs regelmässigt.

Denna utveckling omfattar taktik- och teknikanpassning av skjutreglementena, bland annat skjutteknik, utbildningsmetodik, utbildningshjälpmedel och övningsförteckningar.

Begrepp

I den här publikationen används nedanstående begrepp som inte definieras i den löpande texten.

Begrepp	Betydelse
Direkt eld	Eld som avges från ett vapen där skytten har siktlinje mot målet. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Eldenhet	Förband eller enstaka pjäs vars eld normalt kraftsamlas till ett mål, en målgrupp eller ett angivet område i syfte att uppnå tillräcklig verkan. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Eldobservation	Observation av eldens läge. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Eldreglering	Åtgärder under pågående skjutning för att flytta elden till avsedd träffpunkt. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Eldställning	Plats där ett vapen eller vapensystem grupperas för att kunna avge eld. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Elduppgifter	Chef för lägre förband ställer elduppgift för att i viss terräng och viss tid samordna eld. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Fordonsbesättning	Personal som krävs för att framföra militärt fordon, ex förare, skytt och vagnchef. <i>(H Fordonstj 2017)</i>
Framrycka	Genomföra en förflyttning av förband eller fordon. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Förband	Enhet som står under militärt befäl och har minst två underenheter. <i>(AH Begrepp 2016)</i>

REGLEMENTE

Begrepp	Betydelse
Gruppering	Förband ordnat med hänsyn till chefens beslut. Underavdelningar och soldater väljer sina platser med hänsyn till anbefalld grupperingsform, tiden, motståndaren, terrängen och sidoförband. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Identifiering (Mål-)	Metod för att uppnå en riktig karakterisering av ett detekterat objekt, i syfte att skapa ett underlag för realtidsbeslut om vapeninsats. Fastställa ett objekt som eget, fientligt, neutralt eller som icke-kombattant. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Insatsregler	Regler varigenom den politiska ledningen eller militära chefer anger riktlinjer och begränsningar för hur militärt våld får användas. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Kornpunkt	Den punkt på riktmedlet genom vilken siktlinjen förläggs. <i>(Skjutlära för armén 1986)</i>
Ledning	Ledning är att inrikta och samordna tillgängliga resurser så att de åstadkommer de effekter som krävs för att lösa tilldelad uppgift. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Målangivning	Lägesbeskrivning av mål för skytt eller förband. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Rikt punkt	Den punkt i målet (målterrängen) mot vilken siktlinjen riktas in.
Sammanstöt	Oplanerad stridskontakt. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Siktlinje	Linje som förenar ögat, kornpunkten och riktpunkten. <i>(Skjutlära för armén 1986)</i>

REGLEMENTE

Begrepp	Betydelse
Stridsenhet	Förband bestående av eldenheter, som ges självständig stridsuppgift. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Stridsgruppering	Gruppering av förband för strid. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Stridsställning	Plats där förband grupperas eller förberett gruppering för att lösa uppgift eller elduppgift. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Stridsteknik	Sammanfattande benämning på de metoder för eld och rörelse som samordnas och används för att nå ett bestämt syfte med striden. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Stridsuppgift	Uppgift till förband som löses genom något av stridssätten eller en kombination av dessa. <i>(AH Begrepp 2016)</i>
Taktik	Taktik är en sammanfattande benämning på de över tiden varierande medel och metoder som används för att i varje situation nå ett bestämt syfte med striden och med övrig verksamhet. <i>(AR Taktik 2013 Ä1)</i>
Träffpunkt	Den punkt i målet där projektilen/granaten träffar.

Bilaga 1 – Träna och tävla civilt

Skytte är en av världens största idrotter med miljontals utövare. I Sverige bedrivs tävlingskytte av ett flertal skytteförbund med olika inriktningar. Detta gör att det civila skyttet kan erbjuda ett brett utbud av olika grenar och tävlingsformer. Det breda utbudet gör det möjligt för var och en att hitta en tilltalande skytteform. Det är särskilt viktigt att plikt-, reserv- eller hemvärnspersonal kan träna skytte vid sidan av tjänstgöringen.

Skytteformerna har oftast haft ett militärt ursprung och har över tid utvecklats i olika riktningar. Vissa skytteformer har följt med den militära professionens utveckling och ligger väldigt nära Försvarmaktens krav på skyttar och syn på skjutteknik. Andra har utvecklat tävlingsreglementen och specialiserad utrustning som ligger längre ifrån moderna krav på tjänsteskyttar och tjänsteutrustning. De olika tävlingsformerna har dock fler likheter än olikheter.

Tävlingskytte uppmuntras, men det kan inte ersätta militär skjututbildning som har en annan målsättning och ett helt annat syfte. Det civila skyttet kan fungera som en idébank till skjutträningen och uppmuntra personalen att pröva och vidareutveckla sin förmåga.

Försvarmaktens skjutvapen som tilldelats för tjänsten får med tillhörande ammunition användas utom tjänsten för träning inför tävlingar och för upprätthållande av egen skjutförmåga.⁴ Skjutvapnen och ammunitionen får även under vissa förutsättningar användas i tävlingar. Försvarmaktens har även tävlingsvapen och tävlingsammunition som regleras av FMIF.

TIPS!

I *Svensk soldat & sjöman* finns en förteckning över frivilliga försvarsorganisationer.

⁴ FIB 2013:5 25 §

Redaktionell information

Reglementet bygger på beprövad erfarenhet och tidigare gällande skjutreglementen. Texten och metoderna är utarbetade av personalen vid Markstridsskolan: kn Johan Ström, mj Mats Walldén, fv Fredrik Jacobsson, fu Alexander Stankovic och regfv Kenneth Felldén. Övlt Ove Grönlund, mj Pontus Berg, kn Magnus Swadding, mj Peter Torgén, fj Lina Sundström och Linn Steinum har granskat och kompletterat texterna. Redaktör har varit regfv Kenneth Felldén.

Åtgärder efter arbetsutgåva

Yttrande på arbetsutgåva av *Reglemente Skjututbildning* har inhämtats genom remissfrågor till samtliga förband och skolor som bedriver skjututbildning och de stridskrafts-, eller försvarsgrensstaber som leder dessa. Remissen ställdes också internt till enheterna på MSS.

Svar har erhållits från HKV PROD FPE, LG, I 19, P 4, P 7, Ing 2, SSS (AmfstriS), FS, F 17, F 21, Hkplj, MR S, MR N, HvSS, FMST, MHS H, LedR (LedSS) samt MSS UtbE (Stritekavd), TränE och MSS Vhtsäk.

Remissvaren har gått igenom av redaktören, som då har gjort förtydliganden och rättningar av språk. De två större områden som omarbetats har granskats och justerats av företrädare vid MSS.

Otydlighet om vad som utgör erforderlig kompetens och vem som fastställer denna har tidigare funnits. Detta reglemente förtydligar nu att C OrgE fastställer VEM som har erforderlig kompetens och *Reglemente Skjututbildning* anger VAD som utgör erforderlig kompetens. Beskrivningen har förtydligats med att ”förmåga att utbilda i skytte” är en del av vad som utgör erforderlig kompetens.

REGLEMENTE

Förtydligande har gjorts angående att ”eldexercis” är ett delmoment mellan ”brukarutbildning” och ”stridsutbildning (med skarp ammunition)”, där fokus ska ligga på samträning av eldenhetens eldgivning.

Säker vapenhantering, de fyra reglerna framgår i *Säker Ekv/Pv* och regleras därför inte i detta reglemente.

Bildförteckning

I denna publikation förkommer följande bilder:

Bild nr	Fotograf/Illustratör	Hur FM säkrat rätten att använda bilden
0	Anna-Karin Wetzig, HRC GP	Försvarsmaktens bild.
1.1	Kenneth Felldén, MSS	Låg verkshöjd.
1.2	Kenneth Felldén, MSS	Låg verkshöjd.
1.3	Kenneth Felldén, MSS	Låg verkshöjd.
2.1	Kenneth Felldén, MSS	Låg verkshöjd.
2.2	Kenneth Felldén, MSS	Låg verkshöjd.
3.1	Kenneth Felldén, MSS	Låg verkshöjd.
3.2	Kenneth Felldén, MSS	Låg verkshöjd.
3.3	Kenneth Felldén, MSS	Låg verkshöjd.

Källförteckning

Lagar och förordningar

Förordning (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m. 8 §

Källor inom Försvarmakten

FM2016-12574-7 MSS 2019-06-24 AG Utbildningslängder 2 Slutrapport

Handbok Grundläggande soldat- och sjömansutbildningar 2020

IBOK Färgmarkeringssystem (M7786-038971)

MSS, 35 127:50480, 2009-06-11, SPaMek 2009 STRIDSFORDON 9040

Skjutbestämmelser Stridsvagn 122 2017 (M7739-353058)

Skjutlära för armén (Skjutlära A) 1986 års utgåva (M7742-186012)

Skjutreglemente för Armén, pansarskott, eldhandvapen och kulsprutor (del 1 & 2) 1994

Skjutreglemente för Försvarmakten Grunder 2011 (M7739-353028)

Skjutreglemente Pansarvärnsrobot 57 2011 (M7739-350015)

Svensk soldat & sjöman 2019 (M7739-350065)

Vapenlära för armén (Vapenlära A) 1986 års utgåva (M7742-108001)

Regler, bestämmelser och handböcker som påverkat innehållet i detta reglemente

FFS 2010:7 Försvarmaktens föreskrifter om användande av skjutvapen vid vaktjänst m.m. inom Försvarmakten

FIB 2020:5 Försvarmaktens interna bestämmelser med arbetsordning för Försvarmakten (FMArBO)

REGLEMENTE

FIB 2013:5	Försvarsmaktens interna bestämmelser om hantering, förvaring och transport av skjutvapen och ammunition
Reglemente	Förbandsreglemente Motoriserat Skyttekompani 360, gällande från och med 2014-03-25
Reglemente	Förbandsreglemente Stridsvagnskompani 122, gällande från och med 2014-01-24
Reglemente	Verksamhetssäkerhet Gemensam 2020, gällande från och med 2020-02-01
Reglemente	Utbildning 2019, gällande från och med 2019-12-01
Reglemente	Armé Taktik 2013 Ä1, gällande från och med 2017-12-24
Handbok	Armé – Begrepp och förkortningar 2016, gällande från och med 2016-07-01
Handbok	Armé – Ledning 2016, gällande från och med 2016-07-01
Handbok	Fordonstjänst 2017, gällande från och med 2017-06-01
Handbok	Markstrid – Grupp 2016, gällande från och med 2016-07-01
Handbok	Markstrid Motståndaren 2021, gällande från och med 2021-01-01
Handbok	Markstrid – Taktiska/Fältmässiga grunder 2016, gällande från och med 2016-07-01
Handbok	Strids- och förbandsutbildning med skarp ammunition 2006, gällande från och med 2006-06-19
Handbok	Utbildningsmetodik 2013, gällande från och med 2016-03-01

Reglementet innehåller förhållningssätt och bindande bestämmelser för skjututbildning med direktriktade vapensystem. Det redogör för målet med skjututbildning och hur den bör planeras. Reglementet innehåller även en kategoriindelning för vapen, befattningar och de utbildningsnivåer som ska användas och definierar vad som utgör erforderlig kompetens som instruktör.

Reglementet riktar sig i första hand till chefer som planerar utbildningen och arbetsleder instruktörerna. Det riktar sig också till Försvarsmaktens systemföreträdare för vapen och stridsfordon vid utarbetandet av Reglemente Skjutning och Handbok Skjututbildning.

FÖRSVARSMAKTEN

107 85 STOCKHOLM
www.forsvarsmakten.se

R SKJUTB 2021
M7739-353150

